

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 11. august 2011

Sag 206/2009

(1. afdeling)

A

(advokat Søren H. M. Larsen, beskikket)

mod

Patientskadeankenævnet

(kammeradvokaten ved advokat Kristine Schmidt Usterud)

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 2. afdeling den 29. maj 2009.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Søgaard, Jytte Scharling, Jon Stokholm, Vibeke Rønne og Oliver Talevski.

Påstande

Appellanten, A, har nedlagt påstand om, at indstævnte, Patientskadeankenævnet, skal anerkende, at hun er berettiget til en erstatning på principalt 191.513 kr. med procesrente af 70.000 kr. fra den 15. juni 2007, af 75.358 kr. fra den 12. december 2008 og af 46.155 kr. fra den 15. juli 2010, subsidiært et af Højesteret skønsmæssigt fastsat mindre beløb.

Patientskadeankenævnet har påstået stadfæstelse.

Parterne er enige om opgørelsen af adoptionsudgifterne.

A har fri proces for Højesteret, og hun har retshjælpsdækning for maksimalt 100.000 kr.

Retsgrundlaget

Efter den dagældende patientforsikringslovs § 5, stk. 1, skulle erstatning og godtgørelse fastsættes efter reglerne i lov om erstatningsansvar. Denne lovs kapitel 1 har overskriften "Erstat-

ning og godtgørelse for personskade og tab af forsørger”, og efter § 1, stk. 1, skal den, der er ansvarlig for en personskade, betale erstatning for bl.a. ”helbredelsesudgifter og andet tab som følge af skaden”.

Erstatningsansvarsloven bygger bl.a. på betænkning nr. 976/1983 om udmåling af erstatning ved personskade og tab af forsørger. Om udtrykkene ”helbredelsesudgifter” og ”andet tab” hedder det i betænkningen s. 94 ff. bl.a.:

”Erstatningsposten ”helbredelsesudgifter” dækker i første række udgifter til rimelige og nødvendige foranstaltninger, der har til formål at søge skadelidte helbredt eller som står i forbindelse til skadelidtes helbredelse. Herved tænkes især på udgifter til sygehusophold, rekreatiomsomkostninger, udgifter til transport til og fra sygehus, kørestol, særligt syet fodtøj, læge- og tandlægeudgifter ...

Det har hidtil været antaget, at udgifter i forbindelse med nære slægtninges besøg i et vist omfang har kunnet kræves erstattet. Der er ikke tilsigtet nogen ændring heri.

Der opstår særlige problemer, hvis skadelidtes tilstand er af en sådan art, at der bliver et mere permanent behov for afholdelse af udgifter som følge af skaden, dvs. tilfælde hvor en fuldstændig helbredelse ikke må antages at kunne finde sted eller vil strække sig over meget lang tid. De ovennævnte eksempler på udgifter vil i vidt omfang være de samme, blot vil behovet f.eks. for hjemmehjælp muligvis være varigt, og der kan blive tale om regelmæssige lægebesøg og udskiftning af hjælpemidler. Der kan endvidere forekomme yderligere udgifter, f.eks. til ændringer af bolig, idet det kan være nødvendigt at tilpasse køkken, bad og toiletter efter skadelidtes handicap.

Disse udgifter kan – uanset om egentlig helbredelse må antages at kunne finde sted, jfr. nedenfor om udtrykket ”andet tab” – ligeledes kræves erstatte.

...

Udtrykket ”andet tab” omfatter udgifter, som skadelidte har i tiden umiddelbart efter skaden, men hvis størrelse og sammenhæng med skaden måske vanskeligt kan dokumenteres. Efter bestemmelsen i § 15, stk. 1, i ikrafttrædelsesloven til straffeloven, som nu foreslås ophævet, ... er der f.eks. tidligere ydet erstatning for forstyrrelse i stilling og forhold til personer under uddannelse, som har fået uddannelsen forlænget. Der er ikke tilsigtet nogen ændring i denne praksis, og erstatning herfor vil nu kunne ydes som erstatning for ”andet tab”. Udtrykket er endvidere anvendt for at udelukke en for restriktiv praksis med hensyn til erstatning for helbredelsesudgifter. De ovenfor nævnte udgifter til fremtidige hjælpemidler, der næppe direkte kan siges at være ”helbredelsesudgifter”, vil således kunne henføres til ”andet tab”

...”

Bemærkningerne til § 1, stk. 1, i forslaget til lov om erstatningsansvar, jf. Folketingstidende 1983/84, 2. samling, Tillæg A, sp. 86-87, er i overensstemmelse med det, som er anført i betænkningen.

Højesterets begrundelse og resultat

Som anført af landsretten er A ved den tilkendte mén godtgørelse kompenseret for den varige følge af patientskaden, som består i, at hun har mistet sin fertilitet, jf. erstatningsansvarslovens § 1, stk. 2, og § 4. Hun kræver herudover udgifterne til adoption af sine to børn erstattet som ”andet tab”, jf. lovens § 1, stk. 1.

Det fremgår af forarbejderne til erstatningsansvarslovens § 1, stk. 1, at udtrykket ”andet tab” omfatter udgifter, som skadelidte har i tiden umiddelbart efter skaden, men hvis størrelse og sammenhæng med skaden vanskeligt kan dokumenteres. Efter forarbejderne kan der som ”andet tab” i overensstemmelse med daværende praksis ydes erstatning til personer under uddannelse, som har fået uddannelsen forlænget. Udtrykket ”andet tab” er endvidere anvendt for at udelukke en for restriktiv praksis med hensyn til ”helbredelsesudgifter”, som i første række dækker udgifter til rimelige og nødvendige foranstaltninger, som har til formål at søge skadelidte helbredt, eller som står i forbindelse med skadelidtes helbredelse. Således omfattes f.eks. udgifter til fremtidig udskiftning af hjælpemidler eller til ændring af bolig af ”andet tab”, selv om disse udgifter ikke kan bidrage til skadelidtes helbredelse.

Højesteret finder på denne baggrund, at udtrykket ”andet tab” i erstatningsansvarslovens § 1, stk. 1, i almindelighed må forstås således, at det omfatter udgifter, som har til formål at sikre eller forbedre skadelidtes funktionsevne. Udgifter til adoption af børn som følge af en patientskade, der har medført tab af fertilitet, er ikke af en sådan karakter og kan derfor ikke anses for ”andet tab” efter bestemmelsen.

Højesteret stadfæster herefter dommen.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal A, subsidiært statskassen, betale 35.000 kr. til Patient-skadeankenævnet.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms af-sigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.